

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razun nedelj in praznikov. Zjutranje izdanje izhaja ob 11. uri, večerno pa ob 7. uri. O ponedeljkih izhaja prvo izdanje ob 1 uri pop.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske popoldanske številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

GLASILO

POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Stane 4 nvč.

Telefon št. 870.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi i. t. d. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Cvetna št. 12. Upravništvo, odpravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinosti“ v Trstu.

Novejša vesti.

Ljubljana 23. Tukajšnja vojaška godba se trdovratno brani igrati slovanske točke. Na večsajšnjem njenem koncertu na Kozlerjevem vrtu je občinstvo odločno zahtevalo, naj respektuje slovenski značaj Ljubljane. Ker se godba ni ozirala na želje občinstva, pričelo je isto hrupno demonstrirati proti njej. Vsled burnih klicev „Abzug Belgijei“ ni mogla svirati dalje. Občinstvo ni mirovalo prej, dokler se ni odstranila godba nemškega polka graškega. V Ljubljani radikalni slovenski tok silno močjo napreduje in kranjski narodni prvaki bodo morali računati s tem dejstvom!

Gradec 23. Nemški dijaki so predložili mestnemu svetu spomenico, v kateri pravijo, naj se ukrenijo potrebni koraki proti degradovanju rezervnih častnikov.

Gradec 23. Danes se je vršil dvoboj med jednim kadetom in jednim častnikom v rezervi. Oba sta ranjena.

Gradec 23. Dobro poučeni krogi zatrjajo, da poddržavljenje tukajšnje policije je gotova stvar.

Praga 23. Pogreb gospe Terezije Kaizl, matere finančnega ministra dra. Kaizla, se je vršil ob ogromni udeležbi. Med udeleženci pogreba je bil tudi namestnik grof Coudenhove.

Madrid 23. »Agenzia Fabra« beleži poročila raznih listov o vojnih pripravah v Gibraltarju. 7000 Angležev da je pripravljenih za napad na Tanger. (Tanger je v sultanatu Maroko, ob severnem obrežju Afrike, ravno nasproti najjužnejše točke Španije, oziroma angleške posesti Gibraltar).

Neka brzojavka iz Rima hoče vedeti, da je Italija protestovala proti blokadi Kube, ker ta blokada ni efektivna.

Kubanska kolonijalna vlada je odredilo svobodno uvažanje živil v vsa pristanišča otoka.

New-York 23. Brzojavka iz St. Pierre pe-roča, da se brodogojce admiral Cervera povrne v vodovje pri Martinique, da si tam naloži oglja.

Važen ustanovni shod v Bazovici.

V nedeljo dne 15. t. m. se je vršil v Bazovici shod, ki bode važen v zgodovini gospodarstva po okolici. Na tem shodu se je položil zopet eden steber boljšemu blagostanju našega kmeta: ustanovila se je zavarovalnica za govejo živino za kraje Bazovica, Padriče in Gropada.

Po prizadevanju kmetijske družbe tržaške in zlasti njenega podpredsednika, g. dra. Pretnerja, ki je priredil pravila za zavarovalnice goveje živine v tržaški okolici, so dozorela pripravljavna dela za to podjetje tako daleč, da se je v nedeljo dne 15. t. m. zamogel prirediti prvi shod za ustanovitev teh zavarovalnic. Z ozirom na to, da v živinoreji okolice zavzema ravno Bazoviški okraj prvo mesto, se je pričelo tudi z Bazovico.

Takoj po blagoslovu se je zbralo veliko številno kmetovalcev v dvorani gostilne »pri Lipi«, kar priča, kako živo zanimanje za to institucijo vlada med tamošnjimi živinorejci.

Došel je tudi del glavnega odbora tržaške kmetijske družbe, gospod predsednik iste in dež. poslanec Ivan Goriup in podpredsednik g. dr. M. Pretner. Istotako sta počastila zbor poslanca gospoda Alojzija Goriupa in Fran Dollenz.

Gospod predsednik kmetijske družbe je otvoril zbor, razložil pomen in namen zborovanja, veliko važnost zavarovalnice, pa tudi velike težave in dolžnosti, ki so združene s to institucijo, ako naj prospeva ista v korist domače živinoreje. Povdarjal je z ozirom na natančno sestavo pravil, da iste popolnoma odgovarjajo potrebam take institucije in

da ni povedano v istih ničesar, kar bi se moglo zdeti komu neumestno ali nepotrebno, kajti boljša je natančnost v taeih stvareh, nego pa površnost. Izvoljeni odbor mora v prvi vrsti skrbeti za točno izvrševanje p. Isti mora posvečati razevitu te institucije vso le možno pozornost, upošteva velike, poverjene mu naloge. Dolžnost pristopivših členov pa je, da z vestnim in poštenim ravnanjem olajšujejo in omogočujejo odboru težko izvrševanje prevzetih nalog. Le takim potom je mogoče, da bode danes zasnovana institucija rastla, cvetela in rodila sadove, katerih koristi bode uživala vsa živinorodna okolica tržaška še v pozne dobe domačega kmetijstva.

Na poziv predsednika je potem prečital družbin tajnik pravila zavarovalnice, a od točke do točke jih je raztolmačil navzočim gospod družbin podpredsednik dr. Pretner. Njegovim besedam so poslušalci sledili pazno in so izprevideli, da zares ni najmanjše stvari v pravilih, katere bi si mogel kdo razlagati napačno.

Dru. Pretnerju treba izreči hvalo na tolikem prizadevanju za boljši napredek kmetijstva, nego smo ga mogli videti do sedaj.

Na to so izvolili navzoči posestniki odbor načelnštva, nadzorništva in oglednikov. Dotičnike razglasimo po imenu v jedni prihodnjih števil, ko se konstituirata ta odbor. Le toliko rečemo že danes, da so si člani, katerih je pristopilo dosedaj že okoli 130, izvolili može, v katere smejo zaupati v vsakem oziru. Tako se je torej položil krepek temelj tržaški živinoreji: izpolnila se je želja, katero so gojili kmetovalci-okoličani že dolga leta in na njih je leželo, da bode zapričeto delo imelo tudi dober vspeh. Ustanovljeni instituciji kličemo svoj odkritosrčni: vivat! floreat! crescat!

PODLISTEK.

95

PREDNJA STRAŽA.

ROMAN.

Poljski spisal Boleslav Prus. Poslov. Podravskei.

V sobi je bilo čuti Magdalenin jok; gospodinja ni niti smela pogledati na dvorišče in Polžu se je zdelo, da mu šepeta penasta in zasopljena žival: »Gospodar, poglej vendar, kaj počenjata z menoj ta žida... Celo pognati me hočeta od tod in zaklati!... Šest let sem bila pri vas in vse sem vestno storila, kar ste hoteli. Potegnite se za-me sedaj v taki nesreči!... Gospodar... gospodar!...«

Polž je molčal. Krava, videča, da ji ne pomaga nihče, se je še poslednjikrat ozrla po dvorišču ter — šla skozi vrata.

Ko je bila že na cesti ter bredla po blatu proti trgu, vlekla se je za njo tudi Polž. Šel je od daleč, mečkal v pesti židovski denar ter si mislil:

»Kako bi te jaz prodal, naša rešilka in dobrotnica, ko bi se ne bal nesreče za vse... Jaz nisem kriv tvoje nezgode. Usmiljeni Bog se je razjezil na nas, ter nas posamično pošilja v smrt!...«

Včasih se je krava, kakor da ne zaupa go-njačema, ozrla nazaj, na dom. Takrat je Polž zno-vič šel za njo ter omahoval v duši: ali bi vrnil

židoma denar ter vzel nazaj kravo, ali ne? Rešil bi jo, celó doplačal kaj po vrhu, ko bi v tem hipu oddal kdo krme za zimo.

Na mostu je kmet obstal ter, oprt ob ograjo, malomarno gledal v vodo. Ej, pokvarilo se mu je nekaj v domačiji!... Dela ni, žita nihče ne kupi, po leti mu je umrl sin, v jeseni je prišel ob kravo, a kdo ve, kaj mu še prinese zima?

In znovič mu je šinila v glavo misel:

»Sedaj bi jo še mogel odkupiti!... Na večer bo prepozno.«

Nakrat je začul za seboj glas starega Hamera:

»Ali ne greš k nam, gospodar?«

»Šel bi«, je odvrnil Polž, »ko bi mi prodali krme.«

»Tudi krma ne pomaga«, je odvrnil starec s pipo v ustih, »kajti med naselniki kmet ne more obstati. Prodajte mi svoje posestvo, pa bo bolje za vas in za-me.«

»Ne.«

»Sto rubljev dam za oral!...«

Polž je del roke navskriž od samega začudenja ter je odvrnil, pokimavši z glavo:

»Ali ste, gospod Hamer, obsedeni, ali kaj?...«

Meni kar žalost trga srce, da sem radi vaš moral prodati kravo, a sedaj hočete še, naj vam prodam vse svoje imetje! Da, jaz bi mrtev padel na pragu,

ko bi mi bilo treba seliti se iz koč in ko bi prišel skozi vrata, morali bi me mrtvega odvesti naravnost na pokopališče. Vam Nemcem ne znači to nič: selite se iz jednega kraja v drugi, ker ste bloden narod, bivajoči danes tukaj, jutri tam. Kmet pa je nastanjen kakor ta kamen ob cesti. Jaz vem tu iz spomina za vsaki kôt; vse lahko najdem v temi, vsako grudo prsti sem obrnil z lastno roko, vi pa mi pravite: »prodaj, ter pojdi v svet!« Kam naj bi šel, kajti, ako mi je treba odriniti le nekoliko za župljansko vas, pa skoro zgubim pogled in strah me je, ker je okrog mene vse neznano. Gledam v gozd — a ta izgleda drugače nego doma; gledam grm in — takega pri nas še nisem videl; tudi zemlja je drugačija in celó solnce vzhaja in zahaja drugače, nego pri nas... A kaj bi jaz počel z ženo, kaj s fantom, ko bi bilo treba odriniti od tod? A kaj bi odgovoril, ko bi mi zastopili pot očetje, govoreči mi: »Za Boga, Jožek, kje te bomo iskali, ako nam jame biti prevroče v vica; ali bo segala tvoja molitev do naših grobov, ako odrineš nekam na konec sveta?...« Kaj jim naj odgovorim, ali tudi Stanku, ki je umrl tu radi vas?«

Hamer, poslušajoči to, je trepetal od jeze; malo je manjkalo, da ni pipo treščil na tla.

(Pride še.)

Razstava dunajske secesije.

(Izvirno poročilo z Dunaja.)
(Dalje.)

Vojtěch Hynais je poslal tri slike: Resnico, alegorijo, Žensko, stoječo z detetom v polni dnevni luči na robu vodnjaka. Nadalje portret župana praškega dr. Podlipnega in pa skico: zima. Vse te slike so v stari maniri in tehniki, a solidno in krasno izvedene ter se odlikujejo po točnosti in preciznosti risarje.

Mikoláš Aleš je napisal (s peresom), kakor sam pravi o svojih risarijah, v svojem tako karakterističnem stilu: apostola sv. Cirila in Metoda ter je dokazal tudi s tem delom, da je še vedno popolnoma originalen, specifično češki risar, ki vkljub svoji preprostosti in jedrnatosti v risariji vendar točno in jasno izraža svoje misli ter mogočno vpliva na gledalca.

Nadalje so še razstavili: v Parizu proslavljeni plakatist in ilustrator: Alfons Mucha, katerega plakati in ilustracije so bili minolo zimo razstavljeni tudi tukaj na Dunaju pri Artarii, ter znani ilustrator čeških in francoskih knjig L. Marold, ki je poslal tri manjše slike: »čitalka«, »pariška prodajalka evetlie« in »amico Fritz«; vse tri jako čedne in ljubke slike. Tudi Sehwaiger Hanuš je poslal jedno sliko, zajeto iz Haufove bajke »Die Hölle von Steenfool«.

Konečno naj omenim še dveh lesnih skulptur mladega mistika Františka Bílka. Prva je, kakor jo imenuje katalog letošnje razstave društva »Manes« v Pragi, kjer je bila prvič razstavljena, »Podobenství velikého západu Čechů« (Prilika velike pogube Čehov). Umetnik meni s tem nesrečni konec husitskih bojev. Katalog secesionistov imenuje to delo: »Gleichniss des grossen Westböhmens«, kakor vidite, jako netočen in nejasen naslov, kateri nikakor ne more pojasniti gledalcu, kaj je hotel umetnik s svojim umotvorom. Bilek sam je pa pojasnil z besedami, ki so vžgane na vnožji vse grupe: »Je neznám po Kristu vznešenější nad národa českého západ« (Po Kristu ni znana vznešenjša poguba, od pogube naroda češkega). To veliko idejo pogube pobelogorske nam je vpodobil umetnik neizmerno utisljivo. Na stopnicah leži, ubita, uničena plemenita žena; roke tišči krčevito na »Sveto kraljevo biblijo« (evet duha »čeških bratov«). Poleg nje leže z žebli pribite noge in žeblijem prebita roka. Čegave da so te noge in ta roka, je jasno. Drugo Bílkovo delo imenuje katalog: Akerbau. Tu vidimo Krista, kako v neskončnih mukah s svojimi rokami razgreba zemljo, v katero hoče vsejati seme svojega spasonosnega nauka, da bi za večno odkupil človeštvo ter je zopet spravil in sprijaznil z Bogom.

Obe deli, akoravno po vsebini mistični, uplivati vendar le na gledalca, premišljajočega o idejah, ki so vodile umetnika, vstvarjajočega te umotvore, ter nam ob enem pričajo, kako neizpni so ti stari verski problemi, ki še vedno in vedno vznemirjajo in pretresajo človeško dušo.

Poljaki niso poslali mnogo slik na to razstavo. Omenim naj pred vsem Julijan Falatovih pokrajinskih slik, Wyspianskega pastelov in Jana Stanislawskega genrov. Poleg tega je še par vrlo posrečenih portretov poljskih mojstrov. Stari, po vsem svetu priznani umetniki se niso oglasili to pot.

Tudi Paolo Trubeev iz Milana je poslal mnogo skulptur, med drugimi jako dovršen portret slikarja: Givanni-ja Segantinija. O tem pa ne vem, ga-li smem prištevati k ruskim kiparjem, ali se ima sam za Italijana. (Pride še.)

Slovenskemu učiteljstvu.

Dne 3. in 4. velikega srpana t. l. priredi »Zaveza slovenskih učiteljskih društev« X. skupščino v središču Slovenije, v naši beli Ljubljani.

V desetih letih življenja si je stekla »Zaveza slovenskih učiteljskih društev« za slovensko učiteljstvo toliko neminljivih zaslug, da moramo nje desetletnico kar najslavnejše praznovati, kar nam bo toliko prijetnejša in slajša naloga, ker si je izbrala v zborovališče sree slovenske zemlje, lepo slovensko Ljubljano.

Slovensko učiteljstvo prihiti takrat iz vseh slovenskih pokrajin, da vidi svojo mater, gojiteljico

in pospeševaljico čistega narodnega navdušenja, da vidi, kako presrečno more pozdraviti bela Ljubljana vrle borivce narodne prosvete, ki širijo po slovenskih deželah narodno zavest ter navdušenje in ljubezen do domače knjige in pesmi.

A prihiti takrat slovensko učiteljstvo v stolico slovensko tudi zategadelj, da se поблиže spozna med seboj, da ojači in utrdi vez prijateljstva, ki spaja stoglavo četo v eno telo, pride v belo Ljubljano, da zopet kaj koristnega ukrene v prosep in bujni razvitek našega ljudskega šolstva.

»Zaveza slovenskih učiteljskih društev« priredi v predvečer glavnega zborovanja velik jubilejni koncert v proslavo petdesetletnice blagotvornega, plodonosnega vladanja presvetlega cesarja Frančiška Jožefa I. in v proslavo svoje desetletnice. Na tem koncertu, katerega čisti dohodek naklonimo učiteljskemu konviktu, bo sodelovalo vse slovensko učiteljstvo, ki je združeno v »Zavezi slovenskih učiteljskih društev« ter tako sijajno proslavi veliki jubilej presvetlega cesarja Frančiška Jožefa I., ki je dal z novim šolskim zakonom ljudskemu šolstvu zdravo in krepko življenje.

V kipečih glasovih dá slovensko učiteljstvo duška onim globokim čutilom, ki jih goji v sebi in zbujajo drugim do predobrega vladarja in do Njegovе prejasne hiše.

Sploh bo ves ta sestanek slovenskega učiteljstva veljal slavljenju zlatega cesarjevega jubileja.

Nadejamo se, da ne bo slovenskega kraja, ki bi ne poslal v onih dneh člena slovenskega učiteljstva v stolico slovensko, nadejamo se, da se zbere takrat v prenovljeni naši Ljubljani slovensko učiteljstvo v mogočem številu, lepo združeno v krepki slogi, v gorkem prijateljstvu, v srčni ljubezni.

Da nam bo mogoče pripraviti in urediti vse potrebno, prosimo uljudno vsako in vsakega, ki misli one dni preživeti v Ljubljani, da javi podpisnemu tajniku čestito ime.

Na veselo svidenje v beli naši Ljubljani!

Za ljubljanski krajevni odbor:

Častni predsednik: Ivan Hribar l. r., župan. — Juraj Režek l. r., predsednik. — Engelbert Gangl l. r., tajnik. — Jakob Dimnik l. r., urednik. — Janko Likar l. r., podpredsednik. — Frančišek Črnačič l. r., blagajnik.

Politični pregled.

Iz delegacij. Včeraj so se začele torej plenarne seje delegacij. Avstrijska delegacija je pričela razpravo o proračunu ministerstva za vnanje stvari, ogerska pa je razpravljala o proračunu vojne mornarice.

V avstrijski delegaciji je poseglo v razpravo mnogo govornikov, večina njih iz raznih skupin nemške opozicije. Ti poslednji so sicer vsi — nekateri bolj toplo, drugi nekoliko hladneje — izrekli zaupanje ministru za vnanje stvari, grofu Goluchowskemu, vendar pa so izjavljali, da ne morejo dovoliti ukupnega proračuna ozirom na notranji položaj v Avstriji. Z drugimi besedami: oni zahtevajo, naj bi minister za vnanje stvari zlorabljal svoj upliv nemški opoziciji na ljubo in v prid. Zlorabljal, kajti po njihovem bi bili vsi ministri podrejeni ministru za vnanje stvari, bi bili le izvrševalni organi tega poslednjega. Čudno! Kolike neiskrenosti, koliko hinavstva je v teh nemških strankah! Kar počno, delajo baje v imenu države in ustave; oni se baje prvi čuvarji ustave in modernega svojstva tej državi. To pa jih ne moti, da ne bi zahtevali nečesa, kar bi značilo udarec v lice naši ustavi, kar bi značilo absolutizem v osebi ministra za vnanje stvari. Le ta naj bi odločal o smeri notranje politike, le temu bi se morale predlagati v odobrenje vse odredbe, ki se imajo izdati, le ta naj bi imenoval in odstavljaval avstrijske ministre. Vse te oblasti bi hotela nemška gospoda izročiti ministru za vnanje stvari, le z jednim jednim malim pridržkom — s tem namreč, da mora rečeni minister plesati, kakor godejo Nemei. To bi bil torej absolutizem v osebi ministra za vnanje stvari pod nadzorstvom židovsko-liberalnih, mednarodno-kapitalističnih-borzijskih klik in koterij! Tako izgledajo moderna, ustavna in liberalna načela naših Nemev!

Najodkritije je povedal delegat Schuecker, kaj da zahtevajo Nemei najprej. Jezikovne naredbe

se morajo odpraviti in v to bi moral pripomoči minister za vnanje stvari. In dokler se ne zgodi to, dokler se po ustavi točno označena meja med delokrogom posamičnih ministerstev ne položi na natezalnico, dokler se ne izvrši nasilstvo na ustavi izvestni sebični in brezsrečni kliki na ljubo, dotlej Nemei ne morejo dovoliti državi potrebnih sredstev!! Nemei bi dali torej državi vse, kar hoče, toda s pogojem, da dá država potem vse — njim! Tak je patrijotizem teh nemških klik!

Jasen je bil tudi nemški naprednjak dr. Chiari, ki je tudi rekel, da bode glasoval proti ukupnemu proračunu, sicer pa do se vojski morajo dovoliti potrebna sredstva, ker, no, ker..... je vojska nositeljica centralistične staroavstrijske misli. Mi vemo, kaka je bila ta stara »misel«, misel iz tiste riba-Fisch in miza-Tisch-periode, ko je bila zdrava človeška pamet jednostavno postavljena na glavo po vsej javni vzgoji. Take dobe si žele Nemei: države nemških hegemonov in nenemških — helotov. Taki so ti ljubi Nemei: stavek začnajo z »državno mislijo«, završujejo ga pa sami seboj in svojo sebičnostjo!

Iz večine so govorili Poljak Gorajski, Čeh Kaftan, Malorus Barwinski in Rumun Wasilk. Del Kaftan je povdarjal potrebo dobrih odnošajev z Rusijo. Boji se, da so se ti odnošaji skalili, ker je Avstro-Ogerska hkratu umaknila svoje brodovje s Krete, o čemer ni izključeno, da je Nemčija porabila to okolnost in se približala Rusiji. V drugem pogledu pa naj bi Avstro-Ogerska posnemala Nemčijo: tudi mi bi morali obrniti svojo pozornost svetovni trgovini.

Državni zbor. Tukajšnjemu »Mattinu« brzojavljajo z Dunaja, da se državni zbor zaključi že začetkom druge polovice meseca junija. V tem slučaju zgube poslanci pravico imunitete ter postanejo pred zakonom čisto navadni ljudje, kakršni so vsi drugi. Ako ima ta vest res kaj podlage, in ker ni misliti, da bi v 14 dneh prišli na vrsto vsi govorniki, moramo sklepati, da se vlada ničesar ne nadeja več od razprav o jezikovnih predlogih ter da noče niti čakati, da bi se izvršili vsi napovedani govori.

Avstrija in Rusija. Po listu »Frankfurter Zeitung« priobčena namišljena pogodba med Avstro-Ogersko in Rusijo je še vedno predmetom razprav po listih. Kakor je zatrdil grof Goluchowski najodločeneje, da take pogodbe ni bilo nikoli, in da je ni, tako zatrjajo tudi ruske »Novosti« in dostavljajo še, da je to naravnost nedostojno, ako še vedno trdi gori rečeni nemški list, da priobčena pogodba ni izmišljena. Kakor tretji zatrja budimpeštanski »Pester Lloyd« — kakor pravi — jedenkrat za vselej, da med Avstro-Ogersko in Rusijo ni ne take, ne nobene druge pogodbe.

No, je pa vendar še ljudi, ki pripovedujejo stvar drugače. Ti pravijo namreč, da res ni nikake take pogodbe med nami in Rusijo, ali istotako da je res, da je bila že sestavljena taka pogodba po ranjem knezu Lobanovu, bivšem ruskem ministru za vnanje stvari in svojedobno zastopniku Rusije na dunajskem dvoru. Lobanov da je od nekdanj želez intinnih odnošajev med Avstro-Ogersko in Rusijo. Pogodba, ki jo je priobčila »Frankfurter Zeitung«, da je bila v bistvu ista, kakor jo je sestavil knez Lobanov. Smrt poslednjega da je podrla vse te lepe načrte. Bodisi kakor hoče: za vsakogar, ki ima sree za blagor države Avstro-Ogerske, sosebno pa še za materijalne blaginje iste, so računi povsem jasni, da zveza med nami in Rusijo bi bila toliko koristi za našo državo, da taka zveza ne bi bila predrago poplačana od naše strani, tudi ko bi si jo pridobili z izgubo vseh drugih zvez!

Gladstone in Bismarck. V sredo se prepeljejo zemski ostanki tega slavnega moža v London, v opatijo westminstersko, kjer bodo izloženi na mrtvaškem odru v četrtek in petek. V soboto se položi truplo Gladstone-a k večnemu počitku in sicer poleg družih slavnihih državnikov angleških. Ker pa je Gladstone odredil v svoji oporoki, da se njega truplo mora pokopati tam poleg, kjer bode ležala po svoji smrti njegova še živeča soproga, je privolila vlada v to, da se v rečeni opatiji svojedobno pokoplje tudi udova Gladstone-a.

Iz Londona brzojavljajo, da kneza Bismarcka niso obvestili o smrti Gladstone-a. To najbrže z ozirom na slabo stanje bivšega železnega kancelarja Nemčije. Tako da je umeti tudi, zakaj da od kneza Bismarcka ni bilo nikake sožalne brzojavke. Tudi

iz Rima poročajo, da se je Bismarcku obrnilo na slabo. Prve političke in diplomatske osebe v Italiji so brzojavno prošle poročil.

Sožalnice, ki jo je poslal ruski car, se glasi: »Ravnokar sem prejel žalostno vest o smrti Gladstona; smatram torej za svojo dolžnost, da Vam izrazim čustva svoje iskrene simpatije na veliki nenadomestni izgubi, ki ste jo pretrpeli, kakor tudi globoko sočutstvanje, ki je vzbudil v meni ta žalostni dogodek. Ves prosvetljeni svet žaluje na zgubi velikega državnika, čegar politični nazori so bili toli široki, človeški in miroljubivi. Nikola«.

Zopet Zola! Dne 23. t. m. se je zapričela v Versaillesu nova razprava proti francoskemu pisatelju Zoli radi razžaljenja vojske. Vlada je odredila vse potrebno, da se preprečijo morebitno namerovani izgredi. Vojno sodišče je došlo na razpravo kakor civilna stranka. Razprava pa je trajala malo časa ter se je odložila vsled prigovorov zagovornika obtoženega pisatelja. Najprej je oporekal Labori — tako se imenuje zagovornik —, da porotniki v Versaillesu niso kompetentni soditi v tem slučaju, ker se je delikt dogodil v Parizu. Ko pa je sodišče odklonilo to menenje, prijavil je zagovornik, da se pritoži na kasacijsko sodišče. Tej prijavi je sledil sklep sodišča, da se odloži razprava do odločbe kasacijskega sodišča.

Italijanski prestolonaslednik pojde baje v obiske na carski dvor v Petrograd. S tem namerovanim potovanjem da je v zvezi prihod italijanskega poslanika na ruskem dvoru v Rim. Povod temu potovanju pa da je ostri nastop Anglije proti Rusiji. Bržkone si mislijo Italijani, da bodo italijanski interesi bolje čuvani, ako Italija ostane v prijateljstvu z Rusijo. Pouk, ki bi izhajal za Avstrijo iz te previdnosti italijanske diplomacije, je pač na dlani.

Domače vesti.

Nadvojvoda Leopold †

Zopet se je naselila žalost v naši prejasni vladarski hiši: iz grada Hōrnstein na Nižje-Avstrijskem je došlo pretresujoče poročilo, da je tamkaj danes predpoludne vzdihnil svojo dušo nadvojvoda Leopold. Pokojni nadvojvoda je bil porojen leta 1823. Temeljito izobražen v vojaških vednostih se je udeležil vojn v letu 1848, 1849 in 1866. Leta 1855 je bil imenovan generalnim direktorjem genije, leta 1862 tudi inspektorjem mornarice. Leta 1880 se je pokojni nadvojvoda umaknil v zasebno življenje, ker ga je že takrat mučila težka bolezen. Kakor vsikdar, sočutstvujejo tudi ob tej zgubi vsi avstrijski narodi se svojo vladarsko hišo.

Trgovinski minister dr. Bärnreiter je došel včeraj v Trst. Ni znano, koliko časa ostane tu.

Proglas odbora za Prešernov spomenik so podpisali nadalje: dr. Benjamin Ipavec, mestni zdravnik in skladatelj v Gradeu, dr. Konrad Janežič, odvetnik v Voloskem, Simon Janežič, ravnatelj v Celoveu, dr. Valentin Janežič, c. in kr. višji štabni zdravnik I. reda v p. v Celoveu, Gabrijel Jelovšek, župan, deželni poslanec, itd. na Vrhniki, Slavoj Jenko, trgovec, nadžupan in deželni poslanec v Podgradu, Matko Kanté, c. kr. vadnični učitelj in okrajni šolski nadzornik v Gorici, Josip Kavčič, c. k. notar v Gorici, Anton Klein, tiskar, deželni poslanec, itd. v Ljubljani, Fran Kobentar, župan in posestnik v Št. Jakobu na Koroškem, Anton Koder, c. kr. poštni nadoskrbnik v Bregnevu, dr. Ivan Komljanec, c. kr. profesor in katehet v Kočevju, dr. Fran Kos, c. kr. profesor v Gorici, Fran Košak, posestnik in deželni poslanec na Grosupljem, Luka Košmelj, župan in posestnik v Železnikih, dr. Ignacij Kotnik, c. kr. notar in posestnik v Tolminu, Ignacij Kovačič, veleposestnik pri Sv. Luciji, Dr. I. Kraut, odvetnik v Celoveu, dr. Gregorij Krek, c. kr. vseučiliški profesor v Gradeu, Valentin Krisper, tovarnar in posestnik v Radečah, Fran Križaj, tovarnar v Št. Petru. (Pride še.)

Umrl je, kakor čitamo v »Slovenec«, v Zagorju ob Savi poštni asistent, gosp. Josip Lazar. Pokojnik je služboval dlje časa v Trstu in je bil premeščen potem v Maloselo uprav iz ozirov na

njegovo šibko zdravje. Pokojnik je bil obče priljubljen in spoštovan v narodnih krogih tržaških: kakor izboren uradnik, temeljito izobražen mladenič in ljubeznjiv družabnik. Pokoj duši njegovi!

Da, mora biti enkrat konec! Pišejo nam: Minoli četrtek je prišla neka stranka k višemu finančnemu stražniku Rampinju v svobodno luko. Stranka je vprašala tega gospoda, kje bi mogla dobiti višega oficijala N. N. Ker pa je bila stranka toli drzna, da je stavila svoje vprašanje v slovenskem jeziku, zavrnil jo je Rampini z besedami: »Non kapišo ščavo!« ter jo je potem odgnal na kratko.

Na ta odgovor, vreden italijanske kulture — kateri zvesti sin je menda tudi rečeni viši stražnik — je stranka odšla mirno, toda gnevom v sreč, da na avstrijskih tleh, avstrijskim denarjem plačani javni organi zasramujejo avstrijske podanike, govoreče jeden avstrijskih deželnih jezikov!!

Mi ne tožimo radi nižih pri viših, ali če vidimo, da drugače ne moremo braniti naših ljudi pred takim postopanjem javnih organov, in še posebej, ako vidimo, da je tako postopanje sistematično in se opetuje — kar velja vzlasti za gori imenovanega višega stražnika, kakor nam zatrjujejo dobro poučene osebe —, potem moramo že opozoriti višo oblast na take nepristojnosti. Rečeni Rampini je potreben pouka o službenem razmerju, v katerem se nahaja sedaj in o dolžnostih, ki mu jih nalaga to razmerje do vseh onih, s katerimi prihaja v dotiko v svoji službi. Ta Rampini je bil pred odpravo svobodne luke — ako se ne motimo — dacear v službi veleslavnega magistrata tržaškega. Je že mogoče, da si domišlja mož, da sme gojiti tudi v sedanji službi iste magistratske tradicije nasproti slovenskemu jeziku in slovenskim strankam. Bržčas da je tako. Zato pa treba že neizogibno, da ga pouče oni, ki so nad njim, da je na magistratu tržaškem »hvalevredno« marsikaj, kar se kratko in malo ne strinja z častjo in dolžnostjo državnega organa!

Takemu žaljenju naše narodnosti in naših ljudi od strani javnih organov mora biti enkrat konec!

Popravek. Notico o imenovanju bivšega državnika v Trstu, Gertscherja, je popraviti tako, da je isti imenovan predsednikom višega dež. sodišča v Zadru.

Preklinjavec sv. Cirila in Metoda. Pod tem naslovom nam pišejo:

V nedeljo dne 15. maja sta prišla v Divačo dva moža iz Padriča — I. G. in A. G. — nabirat milodarov za cerkvico sv. Cirila in Metoda, ki se zida v Padriču v proslavo cesarjevega jubileja. Razume se ob sebi, da sta imela v žepu potrebno dovoljenje, izdano od c. kr. okrajnega glavarstva v Sežani. Dospevši v Divačo sta se takoj predstavila gosp. županu. Potem sta jela prositi milodarov. Hkratu se je oglašil neki Č, ki je jel glasno proklinjati naša sv. apostola. Klel pa je tako grozno, da je kar mrščalica tresla naša moža. Zastonj je bilo, da so ga svarili župan in še nekateri drugi navzoči možje: potem je klel še bolj. Videča, da drugače ne bode konec temu pohujšanju, sta moža odšla mirno k g. župniku in še nekaterim rodoljubom, pri katerih sta nabrala primerno svoto. Potem sta zbežala v Lokev, kjer sta bila lepo vsprejeta.

O izletu pevskega društva „Skala“ iz sv. Križa in koncertu tega društva ter pevskega društva v Ajdovščini in ajdovsko-šturskih tamburašev v Ajdovščini nam pišejo: Izlet je vspel popolnoma. V Gorjanskem so vsprejeli »Skalaše« prijazno, v Komnu pa so bili vsprejeti uprav veličastno od tamošnjih rodoljubov. Prišedše pred Ajdovščino pričakovali so jih tam ajdovsko pevskega društvo, ajdovsko-šturski tamb. zbor in mnogo drugega občinstva. »Skalo« je pozdravil g. Ignacij Kovač predsednik ajdovskega društva, kateremu se je zahvalil g. Ivan Košuta, predsednik »Skale«. Tema govora so sledili živahni »Živio« in »Na zdar« kliči. »Skala« je odkorakala v Ajdovščino pod narodno zastavo in njej sti sledili obe ajdovsko-šturski družbi. Pred stanovanjem gosp. Kovača so zapeli Križani: »Slovenec na noge urno«. Potem je bil obed in ob 4 uri se je pričel koncert. Vsa tri društva so izvajala svoje točke kakor treba. Posebno dobro je pela »Skala« pesmi: »Crnogorac-Crnogorki«, čeravno je ta skladba jako težavna; potem mešani zbor »Vesela družba«, kateri se je moral ponav-

ljati; istotako tudi zbor »Popotnica Nikole Jurišića« ter svojo himno. O tej priliki je bil podarjen komponistu himne in učitelju »Skale«, gosp. Ivanu Boletu, šopek evetie v priznanje za trud, ki ga ima.

Glede ajdovsko-šturskih pevcev in tamburašev treba pač reči, da se nismo nadejali, da bomo slišali tako lepo ubranega petja in tako preciznega tamburanja. Tudi oni so morali ponavljati nekatere točke na splošno zahtevanje in odobravanje. Šalohra »Krojač Fips« je bila uprizorjena izborna. Vsem, nam, ki smo se udeležili te lepe slavnosti, ostane ista trajno v spominu in ne moremo drugače, nego da zahvalimo in čestitamo vsem trem društvom, ki so jo priredile. Opazovalec.

Pevsko društvo „Slava“ pri sv. M. M. spodnji vabi na koncertno veselico s plesom, ki jo priredi v nedeljo dne 29. maja na vrtu gostilne gospoda Jožefa Miklavea pri sv. Mariji Magdaleni spodnji. Vspored: 1. »Naprej«, godba. 2. »Studentku«, mešani zbor. 3. »Junak iz Loke«, tamburaški zbor. 4. »Vprašaj č' mu da sem Slovenka«, mešani zbor. 5. »Tri čaše«, tamburaški zbor. 6. »Spljetu«, moški zbor. 7. »Hrvatsko narodno kolo«, tamburaški zbor. 8. »Igra«, g. Čapek, vesela igra v enem dejanju. Začetek ob 5½ uri pop., konec pa ob 3. uri zjutraj. Ustopnina: k veselici 30 nč. za osebo k plesu moški 50, ženske 40 nč. Radodarnosti se ne stavijo mejo. — K obilni udeležbi uljudno vabi ODBOR.

NB. V slučaju slabega vremena tistega dne, odloži se veselica na drugi dan, v ponedeljek dne 30. t. m.

Velika narodna slavnost desetletnice pevskega društva »Hajdrih« na Proseku, spojena z blagoslovljenjem društvene zastave. V sinočnem večernem izdanju smo naznanili, da se bode ta slavnost vršila v prvi polovici meseca avgusta in smo na to slavnost opozarjali vsa pevska društva v mestu in okolici. Sedaj pa smo dobili sporočilo, da naj se smatra ta vest kakor neobjavljeno, ter da se pozneje naznanijo podrobnosti o rečeni slavnosti.

Brzoplan promet z centralno Ameriko. C. kr. pošta in brzojavno ravnateljstvo nam javlja: Podvodni brzojav Santa Lucia-Saint Vincent se je popravil; brzojavke v Barbados, Grenado, Trinidad in Demararo (Georgetown) morejo se torej zopet odposiljati navadnim potom.

Iz Milj nam pišejo: Minole sobote se je sel naš novoizvoljeni občinski zastop v drugič, da bi si izvolil občinskega glavarja. Toda uspeh je bil isti kakor prvokrat, negativen, ker so domači zastopniki niso udeležili volitve. Volilnemu činu je predsedoval prejšnji župan, ki je tudi v stranki, ki se ni udeležila volitev, ker je tudi on nasprotnik slabemu gospodarstvu italijanske gospode. Ko ga je pozval zastopnik oblasti, naj odda svoj glas, odzval se je odgovorom, da ga ni tu. Torej so tudi Milje stopile v vrsto onih občin, ki imajo ali dobe komisarja. Narasčanje števila takih občin je pač najboljši dokaz, kako zapleteni so odnosi po Istri,

Velika zaloga solidnega pohištva in tapecarij

od
Viljelma Dalla Torre v Trstu
Trg S. Giovanni hiš. šte. 5 (hiša Diana).
Absolutno konkurenčne cene.
Moje pohištvo donese srečo.

ZALOGA POHIŠTVA

trvdke

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Via Riborgo 21 in Piazza vecchia 2.

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal, vsakovrstnih slik, zimnic in pogrinj. Na zahtevanje ilustrovan cenik zastonj in franco. Naročeno blago se stavlja na parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške.

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagajni, po cenah, da se ni bati konkurence.